

Barcelona 15 de maig de 1931

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY LV - 2706

Preu: 20 cts. - Atrassats, 40

Un tango que torna a estar de moda

— «Adiós, muchachos,
ya me voy, no me resigno...»

CASA BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18 - Telèfon núm. 15247 - BARCELONA

Gran BASAR de Sastreria i Camiseria, sistema Nordamericà i a preus de gran liquidació

La nostra modernitat ens posa fora de tota competència per les raons següents

52 anys d'experiència

Capital propi formidable

Existències fantàstiques

La nostra producció reuneix els millors avantatges: adaptació a les exigències de la moda, millorament progressiu de la confecció, les millors teles emprades en les nostres labors, una rebaixa de preus continuada; tot això per oferir a la nostra joventut la indumentària més excel·lent i ensems més econòmica.

Secció preferent: la de Sastreria, ampliada amb un assortit immens i selecte de vestits per homes, joves i nois de totes les edats, des de 25, 40,50 i 60 pessetes els més bons.

100.000 pantalons, a 5, 8, 10, 12 i 15 pessetes els més superiors.

En la Secció de Mida trobareu un assortit selecte de llanetes i estams de bon gust, última creació, i tall anglès, a 50, 60, 70, 80, 90 i 100 pessetes.

Tenim muntada una Secció ultraràpida que pot presentar els encàrrecs a les quatre hores.

Els nostres viatges continus a París i Londres ens permeten oferir la moda en el seu darrer moment. Les nostres escaparates us ho demostren.

Impermeables, trinxeres i Plomes, des de 15 ptes. Guardapols, des de 5,95, i gorres des de 0,95 ptes. Americanes Sport i Bruses Golf, des de 25 ptes.

SECCIÓ DE CAMISERIA

100.000 Camises blanques, des de 3,95 pessetes

100.000 Camises color, des de . . . 4,95 "

100.000 Païames, des de . . . 5,95 "

100.000 Calçotets, des de . . . 1,95 "

En la Secció de Camises i Calçotets a mida, tenim una gran existència en teles i dibuixos de totes classes, fins les més fines i selectes, que oscil·len, els calçotets, de 4 a 10 pessetes, i les camises, des de 10 a 25 pessetes.

Tots els nostres clients són obsequiats amb diversos presents i segells d'Estalvi Popular de la Caixa de Pensions per a la Velleja i d'Estalvis.

L'F
Llib

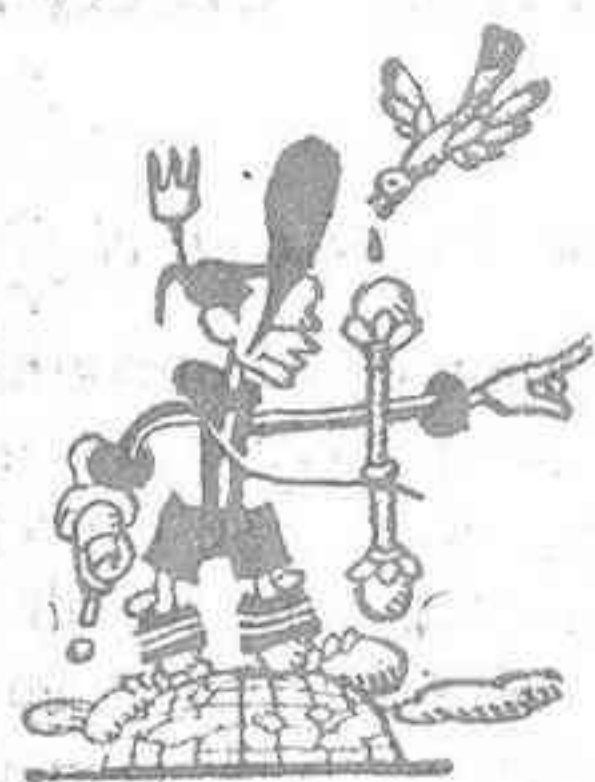
a
R
r
i

estat tan
ble i dis-

lucta de
ondre a
xigir-li

loc
ii.
In

s
.

DEPORTS

El temps i el Velòdrom de Sans

Si sentiu qualsevol tarda o qualsevol vespre trons, llampecs, pluja desfeta i una pedregada copiosa, com va fer dies enrera, no us hi encaparrueu; no us hi penseu més: És que al Velòdrom de Sans hi ha anunciada una funció per a la nit.

Abans era En Gual, i amb ell el seu Teatre íntim, el que desfermava les ràbies del temps. Ara ho és el Velòdrom. Ho ha heretat d'aquell, segurament, a l'extrem que si anuncien una vetllada, per exemple, pel dissabte pròxim, el dia tants o quants de maig, conteu que serà ajornada indefinidament a conseqüència del mal temps, i que si finalment se celebra, serà cap al setembre.

Això succeïa quan es fundà el Velòdrom; continuà a l'època del "pare Torres", que ara es troba arrecerat a casa l'Uralita, enyorant, però, el temps gloriós en el qual una paraula seva sobre ciclisme era una sentència acatada per tothom—i segueix igualment ara, amb En Peris.

Els de Sans són així. Tenen tan mal tarannà, que quan estarrufen les celles, s'hi coneix àdhuc amb el trasbals que es produeix dalt dels núvols.

El que segueix és un consell que donem no pas als ciclistes; ans bé, al públic en general.

Si voleu saber el temps que ha de fer, no cal que us preocupeu de mirar-ho al calendari del pagès i menys al termòmetre. Una ullada d'esquitllentes, en pas-

sar, a qualsevol bar, i si hi veieu penjat un programa del Velòdrom de Sans, tingueu per segur que farà mal temps, tot el més tard amb vint-i-quatre hores de diferència. I pel que pogués ésser i si ho teniu a mà, aneu-vos-en a casa a cercar el paraigües o l'impermeable.

Del Comitè Olímpic famós i monàrquic

Sí, senyors, aquest Comitè que és compost d'uns quants senyors Canons aristòcrates madrilenys i monàrquics exacerbats, i d'un Secretari perpetu, més murri que la tinya que es diu Messalles—per cert que durant la dictadura es va acreditar molt com a tal, fent barrabassades i bestieses, entre elles, aquell grotesc "torneo a la antigua usanza", de tràgica memòria pels barceloninés, car ens va costar una milionada—en plena República se'n va anar a dinar a La Florida, i després de l'àpat, en sentir tocar "La Marsellesa", envermelliren d'indignació i en protestaren a grans veus. Van passar, evidentment, una estona de ràbia.

"La Marsellesa", a ells? "La Marse-

llesa", a En Messalles, que és un sentimental i per tant només s'enterneix davant de la moneda que du el bust de l'Alfonso, i de les coses que fan tuf d'aristocràcia? Es pensa la gent, per ventura, que el marquès de Lamadrid i el comte de Valledano, i En Messalles més que ningú, són gent de sang igual a la seva? I ara! En Messalles, si bé no ostenta títols nobiliaris, és tant i més de l'"aristocràcia" que ningú. És tot un senyoràs. Psé! A ell no li interessien, en esport, més que el tennis i el "golfo". El futbol, la boxa, són esports ordinaris, el lerrouxisme de l'esport.

A ell, que li parlin en castellà. Si pot ésser, del de la bóta del recó, del ranci. El català no li interessa gens ni mica! El parla, però, la gent menestral i obrera, i té un séc ordinari. La Marsellesa! Ben segur que si en lloc d'aquest himne, la pianoia de l'hotel hagués tocat La Marxa Reial, s'haurien alçat drets, com un rave; s'haurien descobert el tupí, i si En Trabal i En Medrano haguessin protestat, els haurien denunciat, com a anti-patriotes o com a separatistes. El Messalles i la gent que l'acompanyava són així.

Cal no confondre les esferes socials ni les categories. El senyor Messalles, al qual si li manca alguna cosa, és el títol d'Excel·lentíssim senyor, és secretari del Comitè Olímpic. Com a tal, cobra un sou per a fer la feina següent: Conjunimar una memòria—per cert molt mal redactada—amb vistes a l'Olimpíada, i uns

pressupostos de despeses per assistir-hi, que al costat seu, els del gran Capitàn resulten ridículs. I aquesta feina és tan important que necessita del càrrec per tota la vida; i si no, s'ho pensa, que és pitjor.

Com que el senyor Messalles és així i la gent ordinària no li vol reconèixer els mèrits, el millor que podria fer seria anar-se'n i deixar el seu lloc a un altre. I si no ho fa, la millor cosa que es podria fer seria treure-le'n. Perquè si sent tocar massa "La Marsellesa", es posarà malalt, i no li convé. I si es posa malalt, farà els pressupostos malament. Apa, esportius, treieu-lo, com més aviat, millor! del Comitè Olímpic.

Futbol

BADALONA - BETIS

Un gol d'avantatge pel Badalona. Però un gol, que representa la victòria, obtingut sense pena ni glòria i d'una manera tan poc brillant, que els qui van sortir del camp amb la cua entre cames foren justament els badalonins, perquè pensaven el següent:

Que si diumenge el seu equip va a Sevilla a fer el partit de desempat, gairebé és segur que li tocarà el rebre, i com que, en últim cas, la victòria final la decideix el goal-average, se n'emportarà el lloc el Betis.

Aquesta és, força exacta, la impressió del partit. Un mig partit pels aficionats. Els quals, com ja hem dit més amunt, van sortir del camp amb la cua entre cames i veient el paisatge molt negre, amb negrors de derrota.

VALENCIA - BARCELONA, 2 a 2

Un empat com un altre. Mare de Déu, si continuem per aquest camí, que en portarem pocs, de capellans a l'"enterro".

El Barça va dominar... però no s'hi va conèixer al marcador. És un domini platònic. Ja ho hem dit. A aquest pas portarem molt pocs capellans a l'"enterro". Un altre dia serà, germà.

ATHLETIC - SABADELL, 4 a 0

Un 4 a 0 sempre està bé. Gairebé és el famós cabasset. El Sabadell pot estar content. L'Atlètic encara més.

MARTINENC - JUPITER, 3 a 2

Com que estan empatats, s'ho han de fer diumenge a les Corts. Tres partits per a escatir a quin dels dos equips li correspon entrar a la primera categoria. Potser són massa partits, si ens ho mirem des del cantó de la butxaca de l'aficionat, que es desdinerà amb aquella fe.

A parlar de la boxa no hi som a temps

GOL-KIK

La influència clerical féu passar els tarragonins per aquesta vergonya. Hom els pogué creure una colla d'hipòcrites i de jesuïtes, en el sentit pejoratiu del mot; hom els pogué creure sense cap amor per la bellesa, ensopits en un oblit absolut de la seva tradició i de la seva ascendència. I, no obstant, el poble de Tarragona és ben diferent de com la influència clerical el volia fer semblar. Es ben digne de florir a les vores de la Mediterrània, del mar d'Afrodita, del mar que ha vist néixer i que ha gronxat la civilització més humanista, els mites més bells, l'ideal de vida més amable. El poble de Tarragona és entusiasta, apassionat, liberal, de consciència oberta i prou sa d'esperit, per contemplar la nuditat d'un mort sense torbar-se, i fins per estimar com cal, vivent o en el marbre, la beutat.

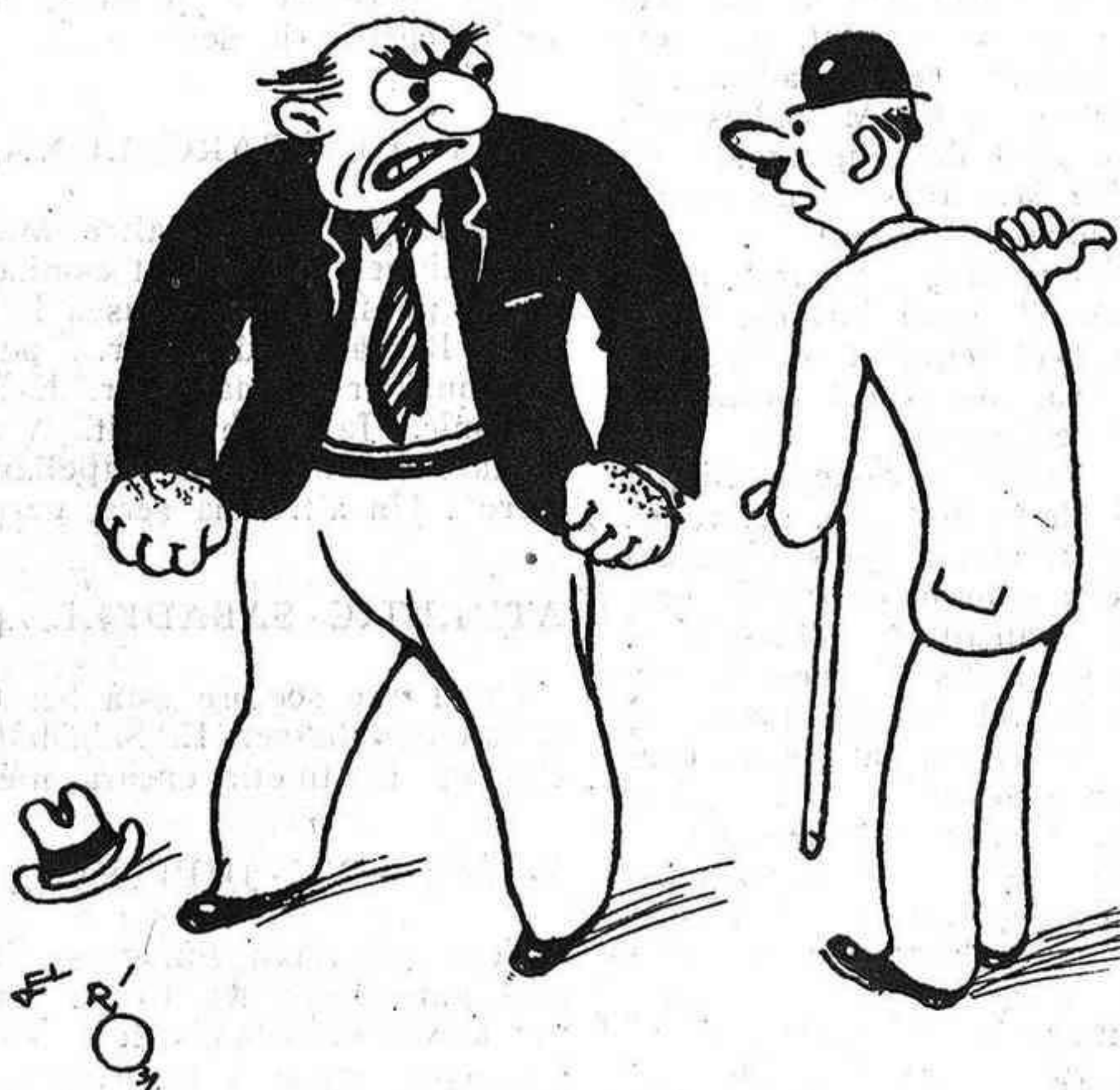
Però avui el poble de Tarragona es mostrarà com és. Els homes que regeixen els seus destins són liberals i sabran fer valer els seus drets, sabran fer triomfar l'esperit de Tarragona. La influència clerical, acaba. Les ombres i les gàrgoles que han planat damunt de la ciutat, que han fet de vegades agitats i febreros els seus somnis, tèrbola la seva vida, cuiten a arrecerar-se als murs de la catedral. La vida s'ennobleix i es clarifica.

I així, avui, aquests herois que Juli Antoni tingué l'encert no solament de fer nus de vestits, sinó nets de simbolisme, ens semblaran, sota la glòria del sol de Tarragona, com el símbol de la nostra llibertat.

DOMÈNEC GUANSÉ

Al menyspreable Muñoz Seca—el comediògraf més cretí amic del rei més cretí—li digueren que "esta Revolución no había sido sangrienta". I el menyspreable Muñoz Seca respongué, fent un xistu innoble: "Pero ha sido mugrienta".

Quan estreni a Barcelona una comèdia, cal que ens en recordem!

Raó de pes

Les "tournées" teatrals catalanes

Qui fa el negoci, i com el fa.

Es ben senzill: La companyia ha acabat el compromís adquirit amb l'empresa, i ja no pot anar contractada a sou fixe i no té altre remei que continuar a *partir*, car se li presenta el negitós dilema íntim de passar l'estiu fent badalls, i no ésser contractat l'hivern següent, o bé seguir fent badalls amb l'empresa que el porta de "tournée" amb l'esperança de pertànyer a la companyia el setembre vinent.

I, és clar, el comediant que sap el que es fa accepta, i ja tenim companyia.

Llavors el director-empresari compra al comptat o a terminis un autocar nou o de segona mà. Ell d'aquell autocar en cobrarà vint o vint-i-cinc drets diaris (per amortitzar), i a l'acabament de la "tournée" l'autocar serà propietat d'ell i l'haurà pagat tota la companyia en col·lectivitat...

Generalment, els primers actors i primeres actrius solen cobrar el sou íntegre, tal com el cobraven abans, encara que les representacions a fora no comportin les exigències econòmiques de les de ciutat. Encara que els serveixi de lucratiu estiueig la "tournée", ells són els únics que, una vegada deduïdes les despeses, autor, arxiu, fondes, propaganda i sastreria, etc., etc., retiren el seu sou que és de totes passades "inviolable": El que resta és per als còmics en relació amb els sous que tenen, i el sobrant (purament desconegut fins la data) és repartit entre tots...

Es clar que a l'acabament de la sortida ja es desprèn qui haurà realitzat el negoci...

Hi ha una companyia, però, que assoleix un èxit econòmic complet en totes les "tournées" que realitza; em refereixo a la companyia de Josep Santpere, i crec que es pot donar lògica explicació del fenomen.

En Josep Santpere organitza les "tournées" amb autocar llogat, ampli, còmode, i usa el mateix tots els anys.

—Per què li ha pegat?
—Perquè m'ha preguntat si llegia l'«A B C»

Els nostres aliats

—Ara que ja estem ben preparats, anem a fer acte de submissió a la República!

Els elements de la seva companyia ho saben, i agraeixen internament al director-empresari la gesta desinteressada, ço que els predisposa a fer barrila en arribar als pobles, car un viatge còmode alegre, en comptes d'entristir i mal-humorar.

A més a més, En Santpere no tracta pas d'enlluernar els forans amb més o menys "creacions personals", i els fa ofrena del treball que bonament els pot divertir i delectar, amb la qual cosa els públics no es recelen engany i van al teatre segurs que es divertiran.

Les "tournées" de la companyia del teatre Espanyol produeixen millors rendiments econòmics als artistes que les temporades a ciutat.

Si una companyia de les que anomenen "serioses" tem la disgregació, i, per tant, l'acabament de la "tourné", llavors és quan el director fa veritable comèdia en llur vida, i tira mà del "sacrifici per l'art", "l'amor propi del teatre" i l'"honor de la companyia", etc., etc., el que no fa perquè ell arreconi els vint o trenta drets diaris, bo i comprènent que amb la resta de la companyia, ja seran prou els sacrificats.

No creguin els lectors de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, els milers de lectors forans que compta, que tracti d'allunyar-los més del que estan de les companyies que recorren els pobles i ciutats fent una exhibició de l'art, que també ells mereixen. Jo ja sé que avui hi veuen tant els de fora com els de dintre, i també sé que l'empresari que va de "tourné", com aquell que diu amb l'afany d'enganyar pagesos, torna amb les mans al cap i amb un desengany més.

En un altre article parlaré dels motius per què no surten de ciutat "tournées" artístiques, verament artístiques, en el nombre que els amants del teatre voldrien.

FRANCESC OLIVA

Amb el canvi d'orientació política de la Lliga, serà bo de veure quin caire prenen i l'actitud dels pobres desgraciats que hi ha a la Casa Gran, que ostentaren fins fa poc la tesi camboniana. A ben segur que, com els seus amos d'ara, es faran republicans de cop i volta. Serà una llàstima, perquè ja començàvem a complaure'ns amb els debats on ells hi prenién part i hi feien el paper de la trista figura.

Com a més recent, recordem les paraules del senyor Aragay a l'ex-director de "La Voz de su Amo", contestant a una manifestació seva:

"El que lamento és que la República no sigui una dictadura de debò, perquè s'haurien afusellat uns quants amics de vostè!"

Altrament, com s'ho farà, ara, per canviar de color, aquell senyor Amat, apoderat d'unes mines del camp de Tarragona i agent d'assegurances amb comptades pòlisses? Cal recordar perfectament que aquest senyor, en les darreres eleccions, utilitzà com a propaganda electoral unes fulles eternidores que eren un cant de gemecs... amb la bandera monàrquica, amb crits de Viva España! i Viva el Rey! Com s'ho farà, ara, aquest?

Es indiscutible que la minoria regionalista del nostre Ajuntament, si tingués un xic de vergonya, se n'en retiraria. Perquè si ells, que defensaven el monarca destronat, es tornen republicans d'ocasió, ens demostraran tenir-ne menys encara.

Però ens ho esperem tot, de certa gent. Vesteix tant, un càrrec de regidor!

Nosaltres ens malfiarem sempre d'aquests republicans de darrera hora, encara que ens diguin que ho han estat de tota la vida. A nosaltres no ens la clavarán pas. I encara que canviïn la corona de la seva anella per la gorra frígia, els direm que són uns caragirats.

En fi, ja veurem com va la cosa. De moment, els reco-

Tal com la presenten els nostres veïns

El perill! El foc! La destrucció! El canibalisme!
Morts i ferits, una sabata plena!

manem una bona dosi de tilla, pels nervis. Els deuen tenir, pobrets, a dos-cents mil volts.

* * *

Bona tasca republicana:

—Arranjament del camí que fa cap a l'aeròdrom del Prat, que certament convé.

—Organització de les Agències Executives, que roben els diners dels ciutadans, pitjor que lladres i atracadors.

—Monument a Giner de los Ríos, en el Parc de Montjuïc, honorant la memòria d'aquell home públic.

—Revisió de contractes de construcció de certs palaus de l'Exposició, que es pagaren a pes d'or, i són de pasta de fulla.

...però no sabem que s'hagi pres cap acord sobre la denúncia que fèiem, la setmana passada, en aquesta mateixa secció. Ens dirigim, ara, al doctor Aiguader.

Art i Artistes

LA PINACOTECA

L'Ernest Santasusagna és un pintor jove i ensems un gran pintor, cosa poc corrent en els temps que corren. Quan l'artista interpreta els assumptes, especialment els nusos amb la mestria que En Santasusagna ho fa, és en va parlar d'art modern o antic, puix no és altra cosa que art veritable a través d'una personalitat pròpia que sap prescindir de convencionalismes, però que no salta per damunt d'aquelles normes immutables sense les quals la modernitat és tapadora de manca de condicions.

No hi ha efectismes en el colorit, però aquest és tamisat, transparent i harmònic, amb tècnica personal, sense estil ni escola en què es pugui encasellar el pintor ni convingui recomanar-lo com a capdavanter d'un grup. Per damunt de les mitjanies de cada temporada, amb vàlua per a figurar entre els mestres consagrats, aquest any es destaca En Santasusagna amb una pintura de gran vàlua i que marca una fita en l'art català.

Conrea el paisatge, però per sobre de tot és pintor de figura; més que res, de nusos femenins; sa "Serenata" és un prodigi en color de blats madurs, i les altres teles que li fan companyia són d'un valor gairebé igual.

GALERIES LAIETANES

En visitar les Galeries, cal parlar, primer de tot, de l'exposició Matilla, pintor prou conegut del nostre públic, que l'aprecia per la delicadesa amb què pinta, la justesa del seu dibuix i l'indiscutible encert en triar els assumptes.

Com a paisatgista, té En Matilla una reputació feta i com a pintor de retrats s'aferma més cada dia per la justesa amb què porta a la tela la fisonomia plàstica i espiritual dels models. Aquesta exposició és sols de paisatges, bells recones de Cadaqués i de Camprodon, tractats a voltes com a senzills apunts o notes de color, i altres en pla de grans obres pictòriques, d'una gran vàlua decorativa.

Apòstol del seu art, En Matilla va fent via endavant, seguint en pintura un camí rectilini de místic de l'art, enamorat de la seva obra i fent-se admirar per tècnics i amadors de les arts belles.

* * *

Quatre amics, que són quatre pintors, treballen junts i serveixen la seva personalitat, és quelcom nou a casa nostra i per tot arreu. En Sabaté Jaumà, aquarellista, i En Casals Peypoch, En Llop Marquès, i En Planas Dòria, són el quartet artístic de què parlem.

Tots junts porten a la tela els bells recones de la pagesia catalana i diríeu que del contrast dels temperaments llurs en surt una estilització de cadascú, fent que, en lloc d'adotzenar-se o uniformar-se, s'afinin les característiques de cada pintor, tot extremant la nota d'interpretació personal en front d'un mateix ambient.

Tots quatre són dignes d'admiració, per l'obra i pel companyonisme, i, posats a escollir entre ells, ens quedariem amb una obra de cadascú. Serien quatre visions diverses de casa nostra; totes encertades i fetes de mà de mestre.

BORIEL

Dimarts, benefici de Maria-Lluïsa Rodríguez

COMIAT A L'ACTRIU CATALANA QUE SE'N VA

Maria-Lluïsa Rodríguez, l'actriu simpatiquíssima i admirable del Teatre Català Romea, celebrarà, la propera setmana, la seva funció de benefici. Sembla que la festa està assenyalada per al dia 20. Bo serà que els nostres lectors guaitin el calendari i que no s'oblidin d'anar-hi, perquè aquesta funció és la darrera que Maria-Lluïsa Rodríguez celebra al teatre del carrer de l'Hospital.

La simpàtica ingènua la gràcia de la qual ha estat i és "l'alegria del Teatre Català", com va dir Santiago Rusiñol en ocasió memorable, se'ns en va del teatre català. Passa al castellà, contractada com a primera figura de la companyia que la propera temporada teatral començarà al Teatre Poliorama d'aquesta ciutat i voltada de grans figures del teatre

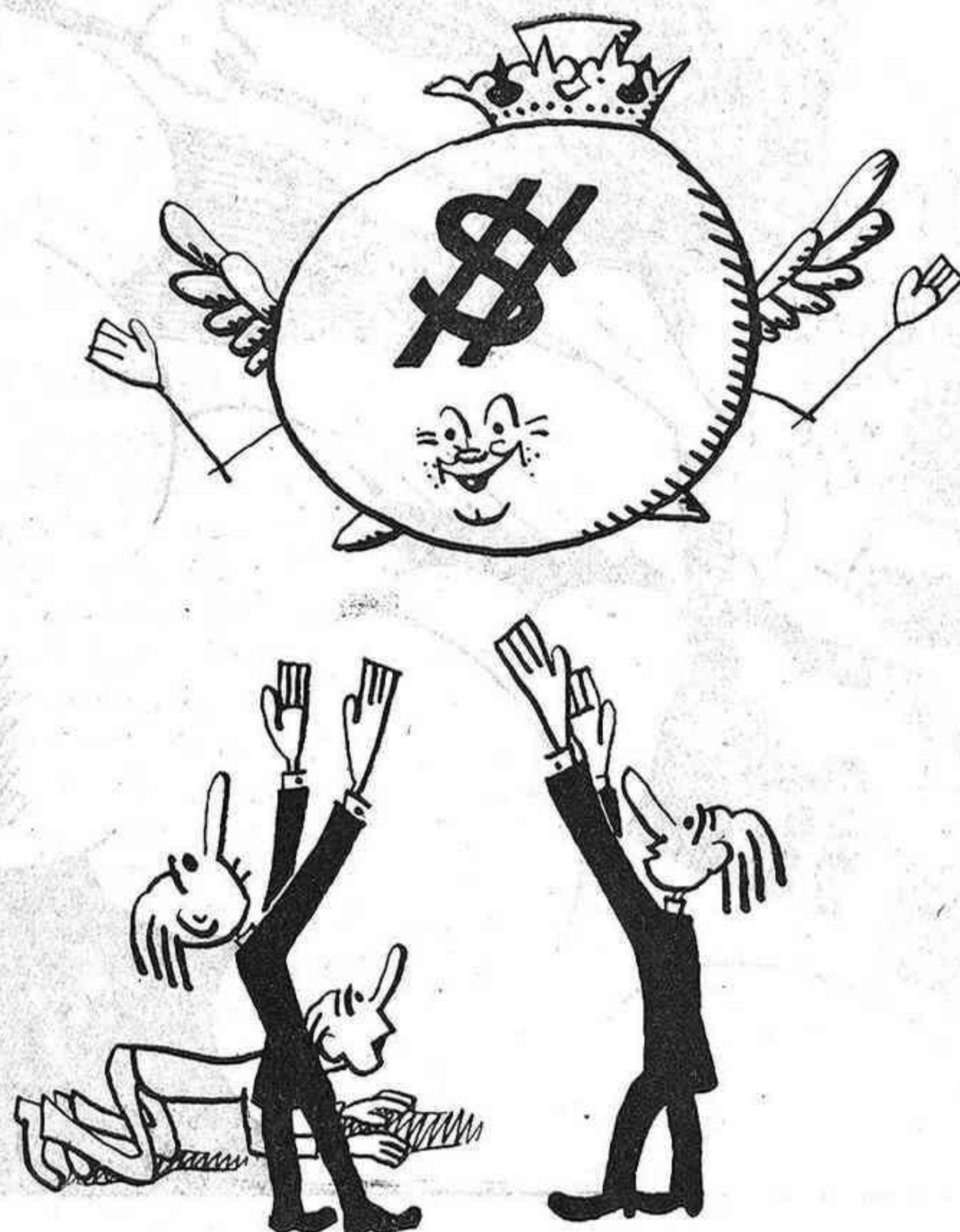
castellà contemporani. Maria-Lluïsa Rodríguez passa al teatre castellà, com el nostre Enric Borràs, com la nostra Margarida Xirgu, com tantes i tantes figures prestigioses de la nostra escena, per un noble desig de superació, per una honesta ambició d'ésser més. El seu trasllat ens és dolorós. La gran ingènua, l'admirable actriu còmica que havia assolit un públic ben seu, tan seu que es pot ben dir que només anaven a veure-la a ella, en acomiadar-se del públic del Teatre Català Romea, deixarà un buit difícil d'omplir. La seva gràcia personal, la seva gràcia singular, el seu to senyorívol, la seva distinció intel·ligent i aquell riure infantil, ingenu, viu i magnífic, els trobarem a faltar tota hora. Maria-Lluïsa Rodríguez celebra enguany la seva funció de benefici amb una comèdia distingida i divertidíssima titulada "Aventura sentimental d'una minyona", que han adaptat al català Alfons Nadal i Francesc Madrid. Una vegada més, Maria-Lluïsa Rodríguez trobarà marge suficient per a deixar un bon record en el públic català, que seguirà aplaudint-la fins a finir la temporada.

Tot i dolent-nos molt la seva separació del teatre català, separació que suposem serà curta, ens plau la seva ascensió, per merèixer-s'ho actriu de tanta gràcia i de tan bell art.

El "rei caballero"

—No bufis, que no es tornarà a encendre, aquest foc.

Els monàrquics "sinceros"

—Ai, que se'ns en va la pàtria.

TELO-ENLAIDE

NOVETATS

La companyia de madame Sylvie ha representat "Le venin", de Bernstein; "La prisonnière", de Bourdet; "Les amants de Paris" i "Durand, bijoutier", de Leopold Marchand.

Són, totes, obres que no ens han interessat massa, obres que comencen o tufejar un xic. Algunes d'elles, com "La prisonnière", ja les coneixíem. Altres, no hi hauríem perdut gran cosa no coneixent-les.

Aquestes obres pertanyen al gènere que posàren de moda, ja fa alguns anys, Lavedan i Capus, que foren els models de Benavente a Espanya. Però no tenen la força de les obres de Lavedan i Capus. En el fons, teatre burgès, abjectament burgès, tot ell cursileria, amanerament, paper pintat. Ens sembla tan infecte, tan putrefacte, com el teatre català. I ja és dir.

Avui el teatre ha d'ésser altra cosa, ciutadans. Avui, més que les "toilettes", ens interessen Jules Romains, Simon Gantillon, H. R. Lenormand, Jean Sarment, Marcel Achard, uns pocs altres autors que a França laboren per un teatre intel·ligent, sensible, intel·lectual.

COMIC

El mestre Penella ha escrit—llibre i música—una revista que titula "Viva la República!". Naturalment, no es tracta de cap obra d'art ni molt menys. Es tracta, senzillament, d'aprofitar l'actualitat, cosa que avui, quan han sortit tants aprofitadors, no pot condemnar-se. Sobretot si hom té en compte que el mestre Penella és un dels més inofensius, car almenys amb la seva obra ens diverteix una estona. Llàstima que no podem dir el mateix dels altres aprofitadors!

El públic rebé amb amables aplaudiments l'obra nova.

APOLO

Un altre atac a l'actualitat: l'estreno de "Galàn", obra de Rafael Tubau del Castillo.

Després d'haver vist aquesta obra, que és un melodrama truculent i d'escàs valor literari, hem de dir que la memòria gloriosa de Fermí Galàn hauria de merèixer un xic més de respecte.

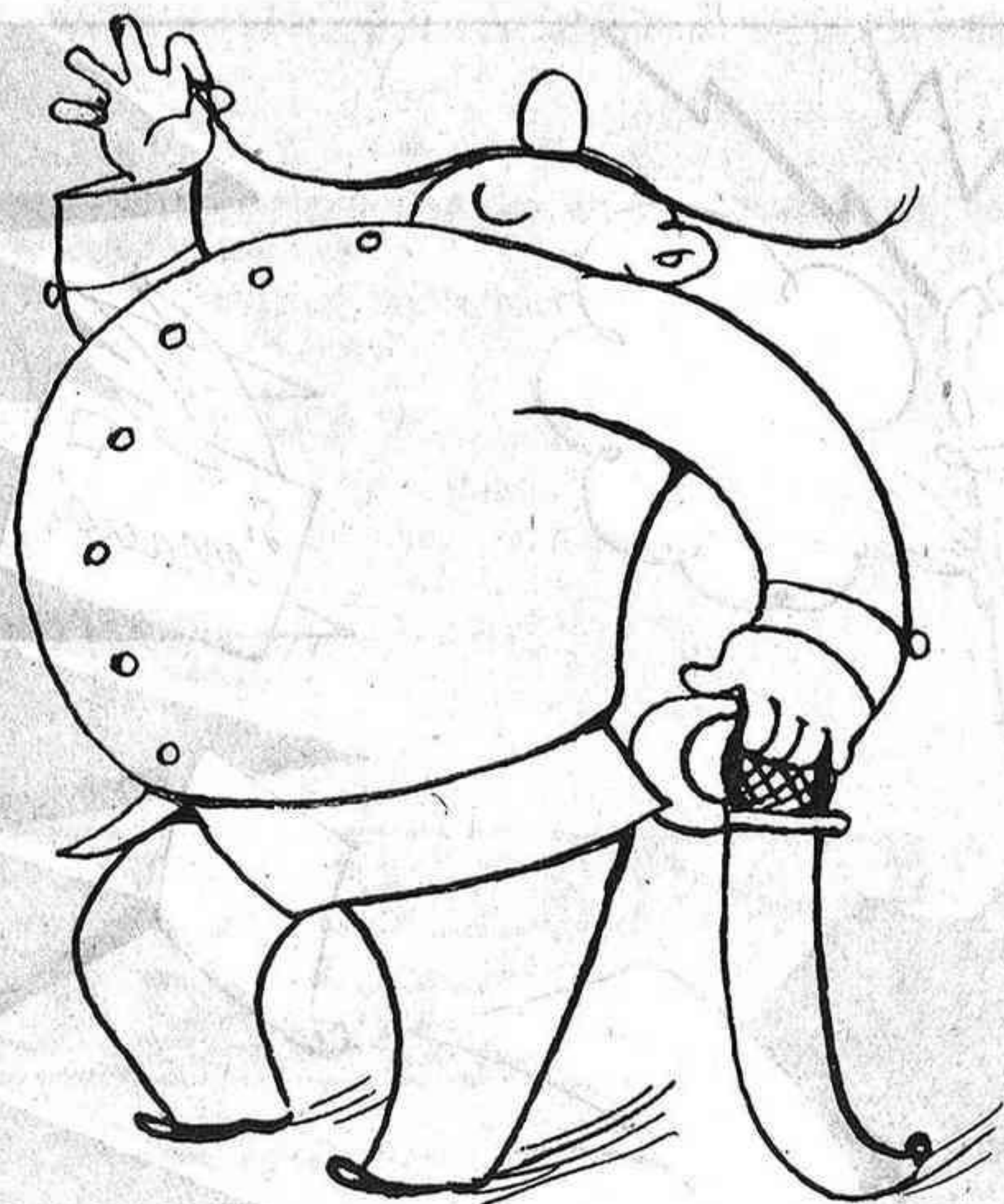
BARCELONA

Lola Membrives ha estrenat una obra de Bernard Shaw: "El hombre que se deja querer". El públic—un públic ensucrat i disfressat de senyor—ha rebut fredament aquesta magnífica comèdia. El públic habitual del Barcelona és més amic de les cursileries dels germans Quintero que de les comèdies intel·ligents com aquesta de "El hombre que se deja querer".

Val a dir, però, que la senyora Membrives està més bé en les cursileries dels germans Quintero que en obres com "El hombre que se deja querer".

En la nota crítica d'"El monje blanco" ens oblidàrem de mencionar el nom de dos meritíssims artistes: Esperança Ortiz i Guillem Grases, que en la interpretació de l'obra d'Eduard Marquina mereixen els màxims elogis.

L'odissea d'un bigoti

Berenguer a la presidència...

Berenguer a la presó.

ENTREACTES

Maria Fortuny i Ramon Quadreny s'han separat de Josep Santpere i han format companyia.

Molta sort.

Ricard Puga es separa de Lola Membrives.

Es una llàstima.

Comença a parlar-se de teatre líric català.

Que procurin tenir un xic més de seny que la temporada passada.

El passat diumenge assistírem al banquet que l'Ateneu Republicà de Gràcia, adherit a l'Esquerra Republicana de Catalunya, dedicà als seus consocis Lluís Companys, Lluhí i Vallescà i Jaume Viñals i Garrich.

El sopar fou molt ben servit per l'Hotel Metropolità de l'Avinguda del Tibidabo, sota la nova direcció de Ramon Blanch i Francesc Roma.

Passaven de quatre-cents els que s'assegueren a taula amb els homenatjats. Parlaren els senyors Ventós, Francès, Lluhí, Casanoves, Viñals i Companys, les paraules dels quals foren escoltades amb emoció i aplaudides amb entusiasme.

❖

Aquestes bestioletes que se'n diuen agents provocadors, han fet córrer la veu que existeixen certes discrepàncies entre les autoritats republicanes de Barcelona, a les quals ha hagut de sortir al pas el venerable President Macià, amb unes declaracions ben explícites.

Cal que tothom, en parlar, tingui cura de saber amb qui ho fa. Devem malfiar-nos fins de la mateixa ombra.

❖

Aquestes mateixes bestioles han enviat al governador civil, senyor Companys, diversos anònims amenaçadors.

Es l'únic que saben fer: emparar-se en les ombres del secret. Perquè, si donessin la cara, que en rebrien, de bufetades!

❖

Contràriament al que digueren alguns diaris, no és cert que morís el fill del senyor Rumeu (abans Baró del Viveró), de resultes de la pallissa que va clavar-li el poble el dia de la proclamació de la República. Està, com es diu correntment, "vívito y coleando".

Ara, que tenim entès que el seu papà té bastant interès en fer-lo passar per mort, per tal que no li facin altra vegada la cara nova.

❖

El fiscal de la República ha presentat una querella contra el general Despujol, per haver obligat el senyor Macià a passar la frontera, en lloc de lliurar-lo a les autoritats.

Encara és viu el record d'aquella "despujolada", entre nosaltres, de la qual n'ha quedat la parauleta "bulo".

❖

Algú ha insinuat la idea de recaptar unes pessetes per aquell soldat que el dia de la proclamació de la República caigué mort al Parallel.

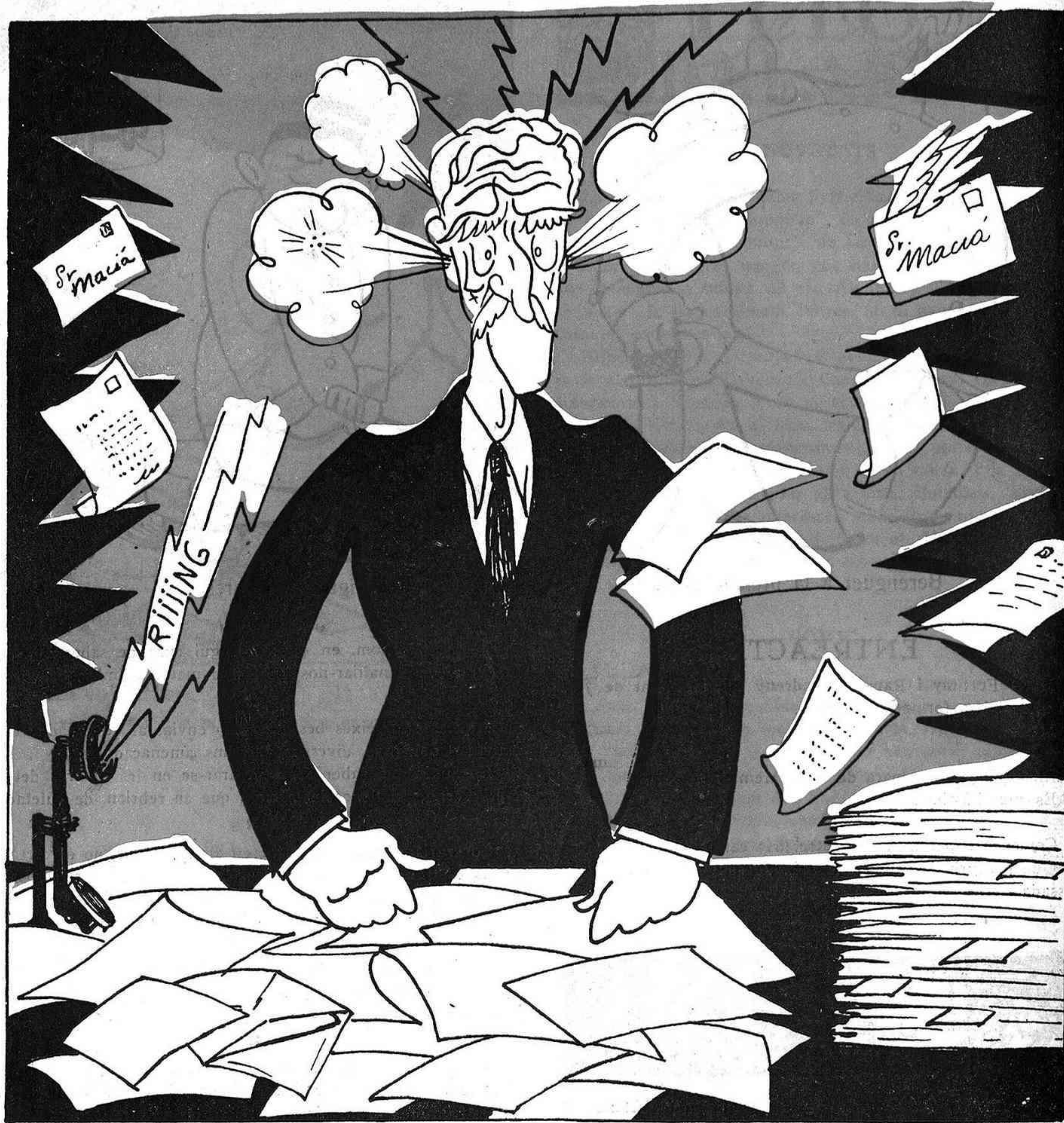
Ho trobem molt bé.

Cal recordar-se d'aquestes víctimes mig desconegudes.

❖

Aquella "Camara de Inquilinos" que amb tota la tranquil·litat et presentava al cobrament rebuts amb unes quantitats que no sabies perquè eren ni on anaven a parar, no pinta res.

Si n'ets soci, pots pagar la quota estipulada. Però, per força, no poden cobrar-te res. Ja en tens prou amb l'inquilinat, i massa i tot.

anem

Macià, atrafegat

—Deixeu-me una mica tranquil.

El governador ha dit que no anirà a cap més espectacle particular on s'hi anunciés—com si fos una atracció—l'assistència de les autoritats, excloent-ne els actes organitzats amb fins culturals i benèfics.

El senyor Companys té raó. Cal que ens diferenciem dels dictadors i dictadoretts, que eren el "clou" de tota festa ensopida que es fes.

Per alguna cosa la República és més seriosa que l'altre règim.

✽

En les eleccions immediates seran elegibles les dones i els capellans...

Es veu que al legislador devien agradar-li molt les faldilles...

El senyor Marquès de Lema—un personatge!—ha declarat que "la història sempre ha desaconsellat la forma federal, que té tot el valor d'una regressió"...

Evidentment, d'una regressió a temps millors, és a dir, a temps pre-borbònics...

✽

El comte de Romanones—un altre personatge!—ha dit que ara s'adonava que havia fet unes eleccions "càndidament" sinceres...

Càndidament!

Una vegada era un comte molt cínic...

Un dels nous empresaris de "El Sol" ha dit que el seu periòdic serà l'"A B C" de la República.

...Per això deuen haver començat a publicar els articles de l'Emilianu.

✽

Per què — es diuen alguns — si les dones són elegibles, no poden ésser també electores?

Perquè, senzillament, en molta part, el vot de la dona seria encara un vot confessional.

✽

Don Jaume de Borbón ha publicat un manifest dient que és convenient organitzar un partit monàrquic federal progressista...

Un Borbón, federal i progressista?

Quin tip de riure!

D. D. G.—La idea no és dolenta, però no heu sabut aprofitar-la.

J. M.—Els originals escrits a dues cares, els tirem al cove.

J. V.—No podem aprofitar el vostre dibuix.

P. G.—En torn de publicació.

J. T.—Si no ens ho expliqueu cantat, no ho acabem d'entendre.

Per a disposar en tot moment de fred i gel a casa vostra, amb despesa mínima instal·leu una

Nevera a gas

Exposició i venda:

Av. Portal de l'Àngel, 20 - Barcelona

M. C.—Rentar plats i fer versos, són dues coses que costen molt d'agermanar-se.

J. C.—Vós faríeu alguna cosa de bo, si no tinguéssiu tants pardalets al cap.

J. T. F.—Creiem molt bé que a la vostra promesa li agrada la poesia aquesta. Ara, que nosaltres us demanem que creieu que no ens agrada gens. Tot és qüestió de parers.

T. F.—Que us penseu que el nostre setmanari és una agència de matrimonis? Apa, home, apa!

C. B. H.—Vostè vol fer la competència a l'"Artículos numerados", i això és un mal símptoma.

Anònim.—Com a dibuix, és dolent. Com a idea, no ens agrada.

O. B.—La vostra nota no va arribar a temps.

A. T.—Seria millor que ho enviéssiu a un diari, això.

V. d'O.—Es difícil poder-vos complaure. Els de casa ho fan tot.

J. M. S.—Cal que primer estudiéu força l'idioma i, en saber-lo, proveu de fer quelcom.

M. C.—No perdeu el temps així, amic.

A. Z.—Quan un té raó, és just que aixequi el "gall". Però en el cas vostre, no podem estar de cap de les maneres d'acord.

Impremta "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8, Barcelona

ESPECTACLES

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors:

JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA

Primera actriu: MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda, a les 5: FUNCIO POPULAR.

Dues funcions de gran èxit:

LA LEPRO i

CARN DE DONA

Nit, a les 10: L'esclatant èxit

MANIOBRES DE NIT

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia VILA - DAVI

Avui, tarda, l'obra de l'any:

ELS CRIMINALS

Preus populars.

Nit, la divertida comèdia:

LA RODA DE LA FORTUNA

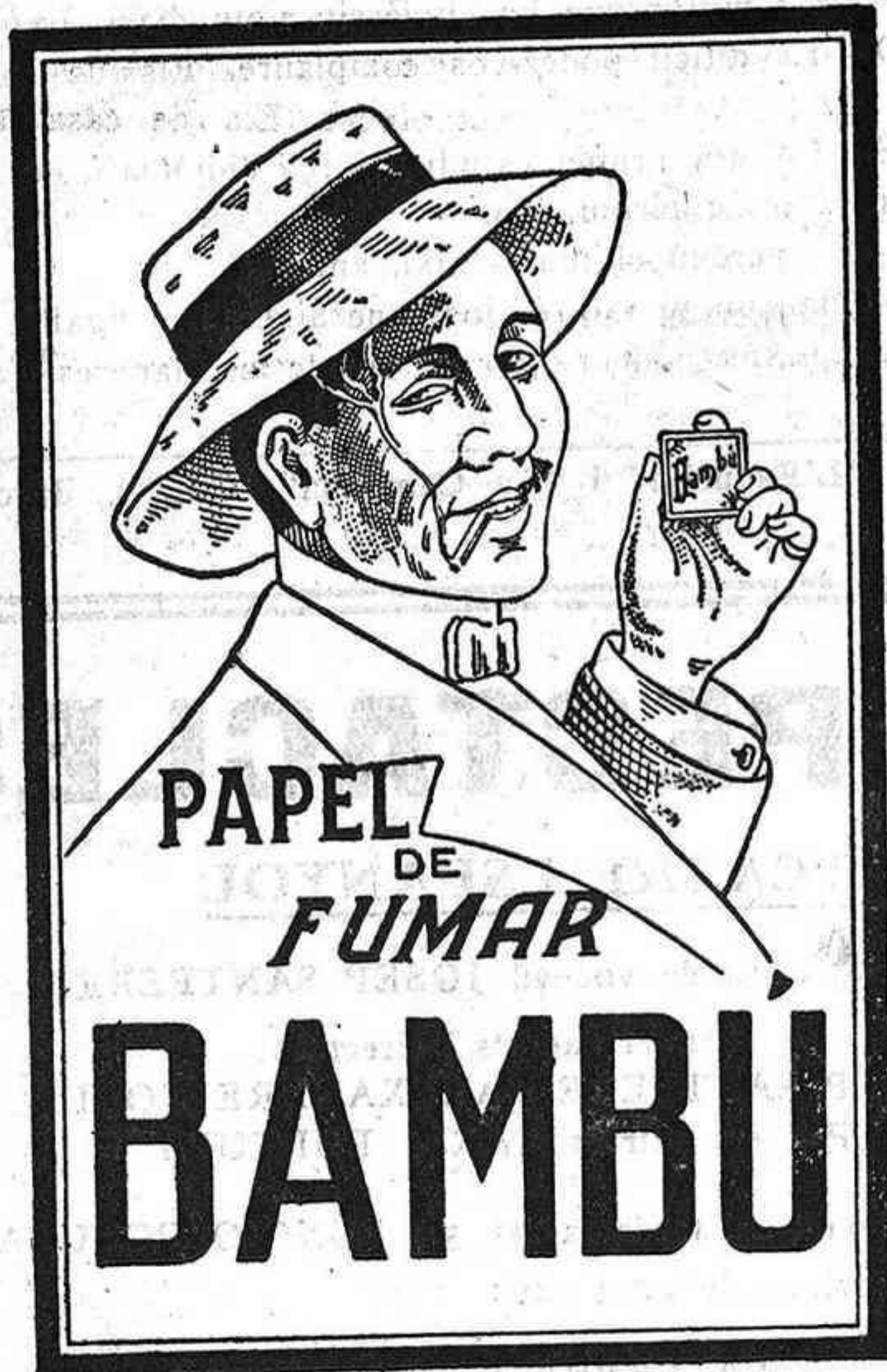
Totes les tardes (preus populars):

ELS CRIMINALS

Diumenge, tarda i nit, i totes les nits:

LA RODA DE LA FORTUNA

el recent èxit d'Avellí Artís.

VIES URINÀRIES:

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorràgia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Soivré. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avari: sí.), *eczemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivré, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Gragees potenciàls del Dr. Soivré. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vell a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a *Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentortollament, tractament i guariment de les dites malalties.

Si voleu menjar bé
aneu al restaurant

GRILL-ROOM

ESCUDELLERS, 8

Lloc predilecte
dels gurmets

*Els millors discos
són els de*

La Voz de su Amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

Demaneu-los per tot arreu

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

A. Rovira i Virgili

DICCIONARI

CATALA - CASTELLA
CASTELLA - CATALA

Preu: 15 ptes.

J. M. Bartrina

DEL CAP i DEL COR

Idees i pensaments d'un gran escèptic

Preu: 5 ptes.

Jaume Passarell i A. S. Escó

Vida, obra i anècdotes d'En

SANTIAGO RUSIÑOL

amb nombroses fotografies

Preu: 4 ptes.

Lluís Capdevila

LA PECADORA

Darrer èxit d'aquest autor

Preu: 4 ptes.

Comandante Franco

Madrid bajo las bombas

Precio: 6 ptas.

E. M. Remarque

DESPUÉS

Precio: 6 ptas.

Fermín Galán

NUEVA CREACIÓN

Precio: 3 ptas.

F. Pujol i Algüeró

Del nostre Excursionisme

Preu: 2 ptes.

Miquel Llor

Laura a la Ciutat dels Sants

Premi Crexells 1930

Preu: 3,50 ptes.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en diuises del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certíficat. Als corresponsals se'ls atorguen descomptes

Visca la República!

El Congrés, ara que les dones i els capellans seran elegibles.